

MUISTUTUS:

PURNUVUOREN TUULIVOIMAHANKKEEN POIKKEAMISLUPA

Olemme perehtyneet Ilmatar Windpower Oy:n poikkeamislupahakemukseen kolmen tuulivoimalan rakentamiseksi Purnuvuorelle (RN:o 2:230). Suunniteltujen tuulivoimaloiden nimellistehoksi on ilmoitettu hakemuksessa 2 MW/voimala, tornien korkeudeksi 99-120 m ja roottorien halkaisijaksi 96 m.

Suunniteltujen tuulivoimaloiden vaikutusalueella olevien asukkaiden ja loma-asukkaiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että asiaa koskeva päätöksenteko perustuu luotettavaan melumallinnukseen ja puutteettomaan ympäristöselvitykseen. Tämä on myös päättäjien oikeusturvakysymys.

Vaadimme poikkeamislupahakemuksen hylkäämistä seuraavista syistä:

1) MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI (5.2.1999/132) RAJOITTA A POIKKEUSLUVAN MYÖNTÄMISTÄ

Maankäyttö- ja rakennuslain (30.12.2008/1129) 171§ mukaan poikkeamisluvan myöntämiseen on oltava *erityinen* syy, jonka lisäksi MRL:n (172 §) mukaan poikkeusluvan myöntäminen ei saa

- 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; eikä
- 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeusluvalle ei ole ilmoitettu erityistä syytä. Rakentamisen nopeuttaminen ei ole erityinen syy, vaan syy, jota kuka tahansa rakentamista suunnitteleva voisi käyttää. Lisäksi MRL:n mukaan poikkeusluvan myöntäminen erityisestäkään syystä ei saa rikkoo MRL 172§ kohtia, mikä olisi tässä tapauksessa tapahtumassa kaikilta osin:

- Ympäristöministeriön asettamien melu- ja välkeohjeiden ylittyessä jo nyt tehdyillä melumallinuksilla lähialueen kiinteistöjen kohdalla myönteinen poikkeuslupapäätös aiheuttaisi kohtuuttomia ympäristö- tai muita vaikutuksia lähialueen kiinteistölle ja näin ollen rikkoo MRL 172§. Suunnitelluista tuulivoimaloista kantautuva melu ylittää Ympäristöministeriön tuulivoimaloille asettamat suunnitteluohjeet monien kiinteistöjen osalta, katsotaanpa asiaa sitten vanhojen tai uusien (lausuntokierroksella) olevien ohjeiden mukaan.

- Koska alueelta tehtävät luontoselvitykset ovat edelleen puutteelliset (mm. linnusto- ja lepakkoselvitykset puuttuvat), ei voida sulkea pois ettei myönteinen päätös myös

vaikeuttaisi luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista Vuorenkylän alueella ja näin ollen rikkoisi MRL:a 172§.

- On tiedossa, että Vuorenkylän maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan sijoittuvia teitä joudutaan leventämään ja leikkaamaan (kaavaselostus, sivu 19-20), mutta rakennettavan tiestön vaikutuksia yleiskaavaan merkittyyn arvokkaaseen kulttuurimaisemaan ei tästä huolimatta ole arvioitu mitenkään (mm. museoviranomaisen lausunto puuttuu). Näin ollen ei voida sulkea pois, ettei poikkeuslupan myöntäminen vaikeuttaisi rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista Vuorenkylän kulttuurimaisema-alueella ja näin ollen rikkoisi MRL:a 172§.

MRL 172§ mukaan poikkeusta ei saa myöntää jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Itse asiassa kolmen voimalan rakentaminen on niin merkittävä vaikutuksiltaan, että Ympäristöministeriö ohjeistaa kolmen voimalan rakentamista vain maakuntakaavoissa osoitettavalle tuulivoimala-alueille. Purnuvuoren alue ei ole maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimala-alueeksi. Lisäksi ympäristöselvitykset ovat vielä monelta osin keskeneräisiä (mm. linnusto- ja lepakkoselvitykset), joten kaikkia vaikutuksia tai vaikutusalueen laajuutta ei vielä edes tiedetä.

MRL 171 § (2 momentti) mukaan kunta ei saa myöntää poikkeamislupaa kun kyse on vähäistä suuremmasta poikkeamisesta asemakaavassa osoitetusta tontti- tai rakennuspaikkakohtaisesta kokonaisrakennusoikeudesta *taikka vähäistä suuremman rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle, jolle asemakaavassa ei ole osoitettu rakennusoikeutta; (30.12.2008/1129)*. Hartolan kuntaan jätetty poikkeamislupahakemus liittyy tuulivoimalahankkeeseen, jossa on kyse vähäistä suuremmasta rakennusoikeuden osoittamisesta Purnuvuoren alueelle.

MRL 5 § mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

- turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;
- rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;
- luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
- ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
- elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä;

Tämä maankäytön kokonaistavoite ei ehdotetussa Purnuvuoren tuulivoimalarakentamisessa toteudu, sillä kyläympäristön viihtyvyys kärsii voimaloiden melu- ja välkevaikutuksista ja asukkaiden hyvinvointi ja terveys on uhattuna (meluarvot ylittyvät, melun terveysriskit). Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen maisema ja luonnon monimuotoisuus ja kauneus vahingoittuvat (mm. Purnuvuoren alueen lintudirektiivilajit, rauhoitetut lepakot). Myös Vuorenkylän hiihtokeskuksen toiminta vaarantuisi voimaloiden myötä (jäävaara).

Purnuvuoren aluetta koskeva poikkeamislupahakemus on myös juuri ilmestyneen Lauri Tarastin raportissa esitettyjen asiaperusteiden vastainen (ks. Tarasti, Tuulivoimaa edistämään, 44 s.). Tarastin raportissa esitetään poikkeuslupan olevan mahdollista ainoastaan rakennetun ympäristön kaavoituksesta. Tällaisessa rakennetussa ympäristössä ”vaikutukset on jo tutkittu tavalla, joka peittää myös tuulivoimarakentamisen vaikutukset. Tällaisia alueita ovat lähinnä teollisuusalueet, satamat ja kaivosalueet. Tuulivoimalan vaikutukset kaupunkikuvaan tai maisemaan ja aiheutuva melu ovat samanlaiset kuin näillä alueilla muutenkin ja niihin on aikanaan kaavaa laadittaessa otettu kantaa. Jos näin ei olisi,

mainittu 172 §:n 1 momentin 1 kohdan rajoitus – ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle - estäisi poikkeuksen myöntämisen.”

Rakennettuja ympäristöjä koskien Tarastin raportissa sanotaan ”Tuulivoimala tai ainakin, jos niitä on useita, saattaa johtaa maisemallisesti merkittävään rakentamiseen. Tämän vuoksi poikkeusta kaavasta tuulivoimarakentamiseen ei liene myönnetty.” Tuntuu tätäkin taustaa vasten täysin käsittämättömältä, että Purnuvuoren alueella kaavasta poikkeamislupaa edes harkittaisiin Hartolan kunnassa. Tämä maisema- ja luontoarvoiltaan erittäin herkkä alue ei todellakaan ole edellisessä kappaleessa kuvatun kaltainen rakennettu ympäristö. Tarastin raportissa jo ensimmäisellä sivulla sisällysluettelon jälkeen rajataan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, jollainen Vuorenkylän kulttuurimaisema on, kokonaan pois tarkasteltaessa tuulivoiman edistämistä Suomessa. Tarasti: ”Tuulivoimaa ei tule rakentaa minne tahansa vaan huolellisesti suunniteltuna.”

2) VOIMALATYYPIT EIVÄT OLE TIEDOSSA

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska hakemuksessa ei käy ilmi voimalan valmistajaa eikä täten myöskään tarkkoja teknisiä tietoja. Tämä on oleellinen puute, koska eri valmistajien voimaloissa on eroja ympäristöön aiheutuvan melun suhteen. Esimerkiksi New Yorkin osavaltiossa Cohoctonin kaupungissa ilmenneiden tuulivoimameluongelmien selvittämiseksi on tehty vuonna 2009 vertailu Cohoctonissa käytettävän Clipper C96 2.5 MW turbiinimallin ja Siemens SWT-2.3 2.3 MW turbiinimallin välillä. Clipperin voimalan valmistajan ilmoittama maksimi äänitaso (jota ei saa missään olosuhteissa ylittää) on 109 dB ja Siemensin vastaava 107 dB, lisäksi Clipper tuotti selvityksissä enemmän matalataajuisia ääntä (esim. 31 Hz taajuudella Clipper tuotti 13.2 dBA enemmän) ja enemmän mekaniikasta johtuvaa ääntä kuin Siemensin valmistama turbiini (http://www.ecogeneis.com/reports/specialuse/Revised_080709/Exhibit%2017.pdf).

- i) Rambollin ympäristöselvityksessä mainitaan kohdassa 4.2.1 varjostuslaskelmissa käytetyn voimalatyyppinä Clipper CVV99 Liberty 2500 99.0-voimala. Tämän voimalavalmistajan (Clipper) internet-sivuilla ei kyseistä mallia ole esitetty, mutta sieltä löytyvän Clipper Liberty C96-mallin roottorin halkaisija on 96 m ja nimellisteho 2.5 MW. Kyseisellä voimalatyyppillä teho on sivuston mukaan 7 m/s tuulella n. 0.62 MW (25 % nimellistehosta) ja 5 m/s tuulella n. 0.21 MW (noin 8 % nimellistehosta). Mainittakoon, että sivuston mukaan kaikkien Clipper-yhtiön voimalamallien nimellisteho on 2.5 MW ja näin myös Rambollin aiemmin laskelmissaan käyttämä CVV99 Liberty 2500 99.0-malli on ilmeisesti nimellisteholtaan 2.5 MW (pyörästettynä 3 MW), ei 2 MW joka on poikkeamislupahakemuksessa ilmoitettu voimaloiden tehoksi.
- ii) Melumallinnusraportissa Ramboll mainitsee mallinuksia tehdyn kahdella voimalaitosvaihtoehdolla, mutta mitään muuta tietoa voimaloista ei ole kerrottu.
- iii) Joulukuussa 2011 osalle vaikutusalueen ihmisistä järjestämässään keskustelutilaisuudessa Ilmatar Windpower Oyj on esittänyt voimalan olevan Hyundai Heavy Industries HQ2000-voimalatyyppiä, jonka teknisissä tiedoissa kerrotaan roottorin maksimihalkaisijan olevan 93 m, joten tästä voimalatyyppistä ei poikkeamislupahakemuksessa mitään ilmeisimmin ole kysymys.

Hartolan kunnan lähettämässä kuulemistiedotteessa sanotaan, että tällä kuulemisella hoidetaan myös naapurien kuuleminen rakennusluvan yhteydessä. Tällä tavoin ei voi menetellä, ellei ole edes tarkkaan esitetty, mille poikkeamis- ja rakennuslupaa haetaan. Näin olennaisia tietoja ei voi ripotella jälkikäteen. Suunniteltujen tuulivoimaloiden melu on alueen ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta niin suuri ja kohtuuton haitta, että voimalatyypin on tiedettävä todellisten vaikutusten arvioimiseksi. Lisäksi ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa tarvitaan ainakin naapuruussuhdelain 17 § esitetyn kohtuuttoman rasituksen (lähinnä melun) perusteella. Tarastin raportissa sanotaan ”Yleensä tuulivoimalat on sijoitettu sen verran kauas asutuksesta, ettei ympäristölupa ole tarpeen.” Purnuvuorella tuulivoimaloita on suunniteltu niin lähelle asutusta, että ympäristölupa on välttämätön. Ympäristölupa-asiasta(kin) voi myös vetää johtopäätöksen, ettei tuulivoimaloita edes pitäisi suunnitella Purnuvuorelle.

3) MELUMALLINNUKSESSA VAKAVIA PUUTTEITA JA VIRHEITÄ

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska melumallinnuksessa on vakavia puutteellisuuksia ja virheellisyksiä. Nämä puutteet ja virheet käyvät ilmi yksityiskohtaisesti Hartolan kunnalle 30.3.2012 annetussa muistutuksessa (ks. LIITE 1):

a) Melumallinnuksesta puuttuu 35 dB vyöhyke

Melumallinnuksessa ei ole näkyvillä oleellinen 35 dB:n vyöhyke (ks. tarkemmin LIITE 1, kohta 1a), joten lupaviranomaisen on varmistettava jollain muulla tapaa että kaikkia niitä on kuultu, joita lain mukaan kuuluukin. Mikäli kaikkia voimaloiden vaikutuspiiriin kuuluvia naapureita ei ole kuultu säännösten mukaisesti, kuulemisvirhe saattaa johtaa myönnetyn luvan kumoamiseen.

b) Melumallinnuksesta puuttuu 5 dB korjaustermi, minkä vuoksi melumallinnus on tuottanut liian alhaisia desibeliarvoja

Melumallinnuksesta puuttuu tuulivoimalamelun tyypillisen häiritsevyyden edellyttämä 5 dB korjaustermi, minkä vuoksi tuulivoimaloista kantautuva melu on esitettyä häiritsevämpää (ks. tarkemmin LIITE 1, kohta 1b).

c) Melumallinnus on tehty myös 6 m/s tuulennopeuksilla, joka antaa harhauttavaa tietoa tuulivoimaloiden aiheuttamasta melusta

Rambollin tekemässä melumallinnuksessa on käytetty myös 6 m/s tuulennopeuksia, mikä antaa harhauttavaa tietoa voimaloista kantautuvasta melusta (ks. LIITE 1, kohta 1c).

d) Melumallinnusraportissa 40-45 dB:n meluvyöhyke hämmästyttävän lähellä voimaloita

Melumallinnuksessa ei käy ilmi, miksi Purnuvuoren alueella voimaloista 40-45 dB melu pysähtyy poikkeuksellisesti vain n. 350-650 metrin etäisyydelle voimaloista mm. veden yli kantautuessaan (ks. Liite 1, kohta 1d).

e) Melun aiheuttamaa terveystarve- ja Purnuvuoren alueen olosuhteita ei ole huomioitu

Koska Purnuvuoren alueella tuulivoimaloista kantautuva melu ylittää ympäristöministeriön tuulivoimaloille antamat melun ohjearvot monien loma-asuntojen ja vakituisten asuntojen

kohdalla, melu- ja ympäristöselvityksessä tulee tuoda esiin melun aiheuttamat terveysriskit ihmisille; näistä on olemassa vahvaa tieteellistä tutkimusnäyttöä. Myös Purnuvuoren alueen olosuhteet (mm. maan pinnan muodostus, ympäröivät järvialueet, hiljaisuus) on jätetty huomiotta meluselvityksessä (ks. LIITE 1, kohta 1e).

4) ONNETTOMUUSRISKI PURNUVUOREN LASKETTELURINTEEN ALUEELLA TÄYSIN VAILLA HUOMIOTA

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska Rambollin tekemästä ympäristöselvityksestä puuttuu jäävaaraselvitys. Purnuvuoren laskettelurinteen ja suunniteltujen voimaloiden välille ei jää lainkaan turvaetäisyyttä (ks. LIITE 1, kohta 2; ks. myös Liikenneviraston linjaukset). Mikäli tuulivoimahanke estää RM-alueen toiminnan, hanke on maakuntakaavan vastainen.

5) VARJOSTUS- JA VÄLKERASITUKSEN SELVITYKSEN PUUTTEET

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska varjostus- ja välkerasituksen selvitys on puutteellinen (ks. Liite 1, kohta 3). Myös tähän tarvitaan tarkka tieto voimalatyypistä ja voimaloiden koosta.

6) MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAAN KULTTUURI- JA MAISEMA-YMPÄRISTÖN HUOMIOIMINEN PUUTTUU

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska tuulivoimalat eivät sovellu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Museoviranomaisen lausunto puuttuu (ks. LIITE 1, kohta 4).

7) LUONNONMAISEMAN MUUTTUMISEN ARVIOIMINEN VIRHEELLINEN JA PUUTTEELLINEN

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska luonnonmaiseman muuttuminen on arvioitu virheellisesti ja puutteellisesti (ks. LIITE 1, kohta 5).

8) YMPÄRISTÖSELVITYKSESTÄ PUUTTUU LEPAKKOSELVITYS

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska lepakkoselvitystä ei ole tehty (ks. LIITE 1, kohta 6).

9) YMPÄRISTÖSELVITYKSESTÄ PUUTTUU LINTUSELVITYS

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska lintuselvitys puuttuu (ks. LIITE 1, kohta 7).

10) TUULIVOIMALOIDEN VAIKUTUKSIEN ARVIOINTI LÄHEISEEN NATURA-ALUEESEEN JA SEN LINNUSTOON PUUTTUVAT YMPÄRISTÖSELVITYKSESTÄ

Poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska ei ole selvitetty, edellyttääkö Natura 2000 -alueen läheisyys Natura-arvioinnin tarveharkintaa (LSL 65 ja 66 §). Arviointivelvollisuus ja heikentämiskielto koskevat sekä kaavoitusta että tuulivoimalan edellyttämiä luparatkaisuja (ks. LIITE 1, kohta 8).

Kohdissa 3-10 esitettyyn kritiikkiin melumallinnusta ja ympäristöselvitystä kohtaan ei ole juuri lainkaan Ramboll Finland Oy:n tekemässä kaavaselostuksessa esitetty selvennyksiä tai parannuksia. Sen sijaan mm. melu- ja maisemavaikutuksia arvioidessaan Ramboll esittää edelleen samankaltaista lähialueella asuviin ihmisiin vaikuttavia ja maisemaan kohdistuvia vähätteleviä ja olemattomasti perusteltuja kommentteja kuten aiemmin melumallinnusraportissa ja ympäristöselvityksessä. Luonto- ja linnustonselvityksistä Rambollin kaavaselostuksessa todetaan: ”Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen laaditaan tarkennettu selvitys luonnon- ja linnuston osalta.” Näin ollen ei myöskään tästä syystä poikkeamislupahakemuksen hyväksyminen ei ole mahdollista. MRL 172 § mukaan poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Yhteenvedona toteamme, että Ilmatar Windpower Oyj:n poikkeamislupahakemus tulee hylätä, koska tehty poikkeamislupahakemus ja siihen liittyvät konsulttiyritys Ramboll Finland Oy:n tekemät selvitykset ovat epäselviä, osin harhaanjohtavia, puutteellisia ja virheellisiä eikä osaa selvityksiä ole tehty lainkaan. Poikkeamislupahakemus tulee hylätä myös sen vuoksi, että sitä haetaan tuulivoimalahankkeelle jonka sijoittamiseen Purnuvuoren alueelle liittyy lainvastaisuuksia. Mikäli Ilmatar Windpower Oyj päätyy tekemään uuden poikkeamislupahakemuksen korjatuin ja täydennetyin tiedoin, tulee asianosaisten (Purnuvuoren ympäristön asukkaat ja loma-asukkaat) kuuleminen tehdä uudestaan uusiin tietoihin perustuen.

Rakennuslupaa koskevaa kuulemista ei voi hoitaa tällä samalla kuulemisella, koska ei ole selvillä, mitä aiotaan rakentaa.

Hartolan kuntaa ystävällisesti tervehtien,

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 580 m

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 580 m

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 330 m

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 330 m

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 380 m

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 380 m

XX

Asukkaiden XX ja XX sekä XX

puolesta, etäisyys asunnosta 480 m, etäisyys kesämökistä 350 m

XX

asukas, etäisyys asunnosta 800 m, etäisyys kesämökistä 450 m, etäisyys kaavoitetusta mökkitontista 400 m

XX

asukas, etäisyys asunnosta 800 m, etäisyys kesämökistä 450 m, etäisyys kaavoitetusta mökkitontista 400 m

XX

asukas

Loma-asunto XX

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

tila XX, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 500 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 700 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 660 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 660 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 600 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 650 metriä

XX
vapaa-ajan asukas, etäisyys 880 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 1100 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 1100 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 830 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 900 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 1250 metriä
hallinta- ja käyttöoikeus loma-asuntoon 580 metriä

XX

vapaa-ajan asukas, etäisyys 1250 metriä
käyttöoikeus loma-asuntoon 580 metriä

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas

XX

vapaa-ajan asukas